

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

THE ARGUS PRINTING AND PUBLISHING

COMPANY LIMITED.....Appellant

en

DIE PERSKORPORASIE VAN SUID-AFRIKA

BEPERK.....Respondent

En in die saak tussen:

THE ARGUS PRINTING AND PUBLISHING

COMPANY LIMITED.....Appellant

en

RAPPORT UITGEWERS (EIENDOMS)

BEPERK.....Respondent

Coram: Holmes, Wessels, Trollip, et Rabie, ARR., et

Galgut Wnd. AR.

Verhoordatum:

Leweringsdatum:

2 September 1975.

19 September 1975.

UITSpraak

RABIE, AR.:

Daar is twee appèlle voor ons. Die appellant in albei gevalle (The Argus Printing And Publishing Company Limited) eis in afsonderlike aksies in die Witwatersrandse Plaaslike Afdeling skadevergoeding van Die Perskorporasie Van Suid-Afrika Beperk (die respondent in die een appèl) en Rapport Uitgewers (Eiendoms) Beperk (die respondent in die ander appèl) op grond daarvan dat sy outeursreg in 'n foto deur eersgenoemde verweerder geskend is in 'n uitgawe van die dagblad "Die Transvaler" op 28 Mei 1973 en deur laasgenoemde verweerder in 'n uitgawe van die weekblad "Rapport" op 27 Mei 1973. Behalwe vir verskille wat meegebring word deur die feit dat daar verskillende verweerders is en dat die skending van appellant se beweerde outeursreg op verskillende datums in verskillende koerante sou geskied het, is die besonderhede van appellant se eis in die twee sake eners bewoord. Dieselfde geld ook vir die verweerskrif in die twee sake: behalwe vir verskille soos so pas genoem, is hulle enersluidend. Appellant het

dieselfde...../3

dieselfde eksepsie teen elk van die verweerskrifte opgewerp en in die alternatief daartoe het hy in die twee sake 'n eensbewoorde aansoek om die deurhaling van sekere paragrawe in die verweerskrifte gedoen. Die eksepsie en aansoek om deurhaling in die twee sake is saam beredeneer in die hof a quo. Colman, R., het dit afgewys maar het aan appellant verlof verleen om na hierdie hof teen sy bevel te appelleer. Die twee appèlle is ook voor ons saam beredeneer; dieselfde twee advokate het namens appellant in albei appèlle opgetree, terwyl die twee respondente deur dieselfde twee advokate verteenwoordig is. Ek sal hierna verwys na, en aanhaal uit, die pleitstukke in die saak tussen appellant en Die Perskorporasie Van Suid-Afrika Beperk, maar, soos reeds gesê is, dieselfde bewerings word, behoudens verskille soos hierbo genoem, ook in die pleitstukke in die ander saak gemaak.

In besonderhede van appellant se eis word ondermeer die volgende beweer:

- "3. The Defendant is the proprietor and printer and publisher and distributor of a daily newspaper 'Die Transvaler', which newspaper it distributes on the Witwatersrand and throughout South Africa.
4. The Plaintiff is and has at all material times hereto and in particular on the 28th May, 1973, been the owner in the Republic of South Africa by valid assignment of the sole right of publishing and reproducing in any material form certain photographs, including the photograph annexed hereto marked 'A', in which copyright subsists by virtue of the Copyright Act, No. 63 of 1965.
- 5(a) On the 28th May, 1973, the Defendant, not being the owner of the copyright in the said photograph, Annexure 'A', and without the Plaintiff's consent, wrongfully and unlawfully reproduced the said photograph in material form by publishing it in the said newspaper 'Die Transvaler'.
- (b) In the premises the Defendant has infringed the Plaintiff's right aforesaid and the Plaintiff has suffered damages in the sum of R1 000".

In...../5

In paragraaf 6 beweer appellant dat die skending van sy outeursreg van n flagrante aard was en op grond daarvan eis hy kragtens die bepaling^s van art. 18(3) van die Wet op Outeursreg, No. 63 van 1965 (hierna "die Wet" genoem) n verdere bedrag van R4 000 as skadevergoeding van elk van die respondente.

In antwoord op n versoek om nadere besonderhede met betrekking tot paragraaf 4 van die uiteensetting van sy eis, het appellant o.m. gesê dat die oorspronklike eienaar van die outeursreg in die foto dit in die Verenigde Koninkryk skriftelik aan Associated Newspapers Group Limited oorgedra het, dat laasgenoemde dit weer skriftelik aan appellant oorgedra het, en dat appellant op 25 Mei 1973 die eienaar van die outeursreg in Suid-Afrika geword het. Verder het appellant geantwoord dat hy ook steun op Proklamasie R. 73 van 18 Maart 1966, wat deur die Staatspresident kragtens die bepalings van art. 32 van die Wet uitgevaardig is. In hierdie proklamasie word

die...../6.

Die Verweerder dra geen kennis van die bewering in hierdie paragraaf vervat, erken dit nie en verg bewys daarvan.

3. Ad paragraaf 5(a)

- (a) Op 28 Mei 1973 het Verweerder in 'Die Transvaler' n nuusberig onder die opskrif 'Lords se dinge erger op lappe' gepubliseer. (n Foto-afdruk van die nuusberig verskyn as Aanhangsel 'C' tot die Eiser se nadere besonderhede).
- (b) Die berig voormeld is met n foto geillustreer, wat n foto van gedeelte van die voorblad van die Britse dagblad 'Daily Mail' is. (Na genoemde foto word hierna verwys as foto B').
- (c) Foto 'B' en Aanhangsel 'A' tot Eiser se besonderhede van vordering (foto 'A') is wesenlik dieselfde en het waarskynlik ook dieselfde oorsprong.
- (d) Op 28 Mei 1973 en in die tydperk wat daardie datum voorafgegaan het, was:
 - (i) die feit dat twee Britse ministers as gevolg van n seksskandaal moes bedank het;
en
 - (ii) die feit dat Britse koerante wye voorblad publisiteit...../8

publisiteit aan genoemde skandaal en betrokkenes gegee het

~~van aktuele belang en een van die sake van die~~
dag.

- (e) Die foto wat op foto 'B' voorkom is:
- (i) n foto soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Outeursreg, Nr. 63 van 1965 (hierna 'die Wet');
- (ii) n foto vir doeleindes van die omskrywing van 'artistieke werk' in laasgenoemde artikel.
- (f) Die voorblad van die genoemde uitgawe van die genoemde 'Daily Mail' van 25 Mei 1973 was op openbare plekke in die Verenigde Koninkryk vertoon en/of in persele wat vir die publiek toeganklik was.
- (g) Die Verweerder het foto 'B' in sy genoemde uitgawe geplaas met die doel om verslag te doen oor sake van die dag en die nuusberig waarvan foto 'B' n integrale deel gevorm het, was n verslag oor sake van die dag.
- (h) Die Verweerder erken die eiendomsreg op die outeursreg in foto 'A' (Aanhangsel 'A' tot Eiser se besonderhede van vordering) nie in die Verweerder gesetel het nie en erken dat dit geen toestemming verkry het om foto 'A' te reproduseer nie.

- (i) Behoudens soos voormeld word iedere en elke verdere bewering in paragraaf 5(a) van Eiser se besonderhede van vordering ontken en verg die Verweerder bewys daarvan.

4. Ad paragraaf 5(b)

- (a) Die Verweerder ontken dat dit die beweerde of enige reg hoegenaamd van Eiser geskend het.
- (b) Die Verweerder dra geen kennis van die ander bewerings in hierdie paragraaf vervat, erken dit nie en verg bewys daarvan".

In antwoord op n aansoek om nadere besonderhede met betrekking tot die verweerskrifte, en ook op n versoek kragtens reël 23(1) van die eenvormige hofreëls om, in die lig van die erkenning in paragraaf 3(e) van die verweerskrifte, die tersaaklikheid van die bewerings in paragraaf 3(a), (d), (f) en (g) daarvan te verduidelik, het die respondente appellant na art. 10(2) van die Wet verwys. Verder is geantwoord dat die ontkenning in paragraaf 4 van die verweerskrifte "steun op die bewerings in paragrafe 3(a), (d), (f) en (g) van die Pleit, gelees tesame met paragraaf 2 van die Pleit". In n verdere aansoek om

nadere besonderhede is gevra: "When was the said page of the 'Daily Mail' of the 25th May 1973 on view in a public place or in premises open to the public?". Die antwoord was: "25 Mei 1973".

Appellant se eksepsie en aansoek om deurhaling in elk van die twee sake lui soos volg:

"A. BE PLEASED TO TAKE NOTICE THAT the Excipient (hereinafter referred to as 'the Plaintiff') hereby excepts to the Respondent's (hereinafter referred to as 'the Defendant') Plea, as amplified by the Further Particulars thereto, on the grounds that the allegations in paragraphs 3(d), (e), (f) and (g) are vague and embarrassing, bad in law, irrelevant and superfluous and/or insufficient in law to sustain the defence insofar as the defence is set forth in those paragraphs read with the Further Particulars and the reference therein to Section 10(2) of the Copyright Act, No. 63 of 1965. The particulars of the exception are that the facts referred to in the said paragraphs are insufficient to establish that there was no infringement of the Plaintiff's

copyright, more particularly in that:

- (1) there is no allegation that the ~~said~~ artistic work was on view in a public place or in premises open to the public in the Republic of South Africa;
- (ii) there is no allegation that the said artistic work was on view in a public place or in premises open to the public in the Republic of South Africa on the 28th of May 1973;
- (iii) the publication of the report referred to in paragraph 3(a) of the Defendant's Plea cannot in law, on the basis of the allegations in the paragraphs excepted to, be for the purpose of reporting current events.

ALTERNATIVELY

B. BE PLEASED TO TAKE FURTHER NOTICE THAT the Plaintiff will apply in the alternative to A hereof to strike out the said paragraphs 3(d), (e), (f) and (g) of the Defendant's Plea on the grounds that the allegations therein contained are vexatious and/or irrelevant for the reasons set out in the particulars of the grounds for the application in A hereof".

Art. 10(2) van die Wet lui (met weglating van

dié...../12

die voorbehoudsklousule, wat nie ter sake is nie) soos

volg in die getekende Afrikaanse teks:

"Die outeursreg in n werk in paragraaf (a) of (c) van die omskrywing van 'artistieke werk' in artikel een bedoel, wat in n openbare plek vertoon word of in n perseel wat vir die publiek toeganklik is, of in n boukundige werk, word nie geskend deur n skildery, tekening, gravure, of foto van die werk te maak of vir die doeleindes van n verslag oor sake van die dag te publiseer of die werk in n rolprent of in n televisieuitsending op te neem nie:.....".

"Artistieke werk" beteken, volgens paragraaf (a) van die omskrywing daarvan in art. 1 van die Wet -

"skilderye, beeldhouwerk, tekenings, gravures, en foto's, ongeag die kunsgehalte daarvan",

terwyl "foto" omskrywe word as -

"enige produk van fotografie of n proses wat aan fotografie verwant is, maar nie ook n deel van n rolprent nie."

Uit die uitspraak van die hof a quo blyk dit dat appellant hom tot eksepsiegronde (i) en (ii) in sy kennisgewing van eksepsie (hierbo aangehaal) beperk het. Wat

(i) betref, is dit betoog dat die "openbare plek" of

"perseel wat vir die publiek toeganklik is" waarvan daar
in art. 10(2) gepraat word, 'n plek in Suid-Afrika moet
wees, en dat die artikel nie geld waar sodanige plek 'n
plek in die buiteland is nie. Wat eksepsiegrond (ii) be-
tref, is, met 'n beroep op die Engelse teks, aangevoer dat
art. 10(2) alleen geld wanneer die vertoning en publikasie
van die betrokke werk gelyktydig geskied, en dat dit in
die onderhawige gevalle nie gebeur het nie aangesien die
publikasie in die koerante 'n paar dae ná die beweerde
vertoning in 'n openbare plek geskied het. In die Engelse
teks word bepaal (onderstreeping van "is" deur my):

"The copyright in a work referred to in para-
graph (a) or (c) of the definition of 'artistic
work' in section one, which is on view in a
public place or in premises open to the public....
... is not infringed by the making or by the
publication for the purpose of reporting cur-
rent events of a painting, drawing, engraving,
or photograph of the work.....".

Daar is nl. betoog dat die gebruik van "is" in die teen-

woordige tyd aandui dat gelyktydigheid vereis word wat die vertoning van 'n werk en die publikasie daarvan "vir die doeleindes van 'n verslag oor sake van die dag" betref. Colman, R., het bevind dat albei gronde van die eksepsies regtens ongegrond is, en aangesien - so word in die uitspraak gesê - die aansoeke om deurhaling op dieselfde gronde as die eksepsies berus, is dit ook verwerp.

In hierdie hof het mnr. Plewman, namens appellant, gesteun op 'n grond wat nie in die hof a quo (waar hy ook namens appellant opgetree het) geopper is nie en waarvan daar ook in sy skriftelike betoogpunte nie melding gemaak word nie. Hy het ons meegedeel dat hy die respondente se advokate eers op die dag vóór die aanhoor van die appèl van hierdie nuwe grond kennis gegee het. (Die houding van die respondente se advokate hieroor word later bespreek). Mnr. Plewman se betoog is, kort gestel, dat die uitsondering rakende die beskerming van artistieke

werke...../15

werke waarvoor in art. 10(2) voorsiening gemaak word, slegs geld wanneer (i) die oorspronklike artistieke werk in n openbare plek of in n perseel wat vir die publiek toeganklik is, vertoon word en (ii) n skildery, tekening, gravure of foto van daardie werk vir die doeleindes van n verslag oor sake van die dag gemaak of gepubliseer word, en dat die respondente hulle nie, soos hulle in hul verweerskrifte doen, op die gemelde uitsondering kan beroep waar dit blyk dat die foto's wat in hulle koerante geplaas is nie foto's is van die oorspronklike werk wat in n openbare plek, of in n plek wat vir die publiek toeganklik is, vertoon is nie. Die vertolking wat in hierdie betoog op art. 10(2) geplaas word, is m.i. juis, en dit behoef geen betoog dat die verweer wat in die verweerskrifte met betrekking tot art. 10(2) geopper word met hierdie vertolking strydig is nie.

Art. 10(2) het betrekking op "artistieke werke"

en...../16

en dit maak voorsiening vir 'n uitsondering op die beskerming van die outeursreg in sodanige werke soos in ander artikels in die Wet bepaal word. Soos reeds hierbo aangetoon is, sluit "artistieke werke" o.a. "foto's" in, terwyl "foto" omskrywe word as "enige produk van fotografie of 'n proses wat aan fotografie verwant is, maar nie ook 'n deel van 'n rolprent nie". Behoudens sekere uitsonderinge, wat nie hier ter sake is nie, kom die outeursreg wat ingevolge hoofstuk I van die Wet (artt. 2-12) bestaan, die outeur van die werk toe (art. 5(1)). Met betrekking tot 'n foto beteken "outeur" (volgens die omskrywing van die woord/ⁱⁿ art. 1 van die Wet) "die persoon wat, wanneer die foto geneem word, die eienaar is van die stof waarop dit geneem word". Hieruit volg dat 'n foto waarin daar outeursreg bestaan, nouliks iets anders as die oorspronklike kan wees. Hierbenewens bepaal art. 4, sowel in sub-art. (1) as in sub-art. (2) daarvan, dat die outeursreg in "oorspronklike" artistieke werke bestaan...../17

bestaan. Artistieke werke, die outeursreg waarin onder die Wet beskerm word, is dus oorspronklike werke. Die beskerming bestaan onder meer daarin dat die oorspronklike werk nie in enige stoflike vorm gereproduseer mag word nie (art. 4(4)(a)), tensy dit deur een of meer van die uitsonderinge waarvoor daar in die Wet voorsiening gemaak word, veroorloof word. Die beweerde reproduksie waarom dit in hierdie saak gaan, is nie 'n reproduksie van die oorspronklike foto nie, maar van 'n foto daarvan wat in die gemelde Britse koerant verskyn het. Dit is nie voor ons betwis dat sodanige reproduksie 'n skending van enige outeursreg wat daar in die oorspronklike werk bestaan, sou wees nie. Die verweer wat in die betrokke paragrawe van die verweerskrifte geopper word, is dat die reproduksie onder die uitsondering wat in art. 10(2) geskep word, val. Dit volg uit wat hierbo gesê is dat wanneer art. 10(2) na artistieke werke

~~verwys en voorsiening maak vir gevalle waar die outeurs-~~
reg in sodanige werke nie beskerm is nie, die verwysing
slegs betrekking kan hê op oorspronklike artistieke werke,
die outeursreg waarin beskerm word tensy 'n uitsondering,
soos in art. 10(2) geskep, van toepassing is. Gevolglik
kan die uitsondering waarvoor in art. 10(2) voorsiening
gemaak word slegs geld waar die oorspronklike werk
vertoon word op 'n plek soos in die artikel bepaal word.
Die respondente se verweerskrifte gaan uit van die ver-
keerde veronderstelling dat die uitsondering van toepassing
is waar 'n reproduksie van die oorspronklike werk op so 'n
plek vertoon word en daardie reproduksie dan gereproduseer
en gepubliseer word. Hieruit volg dat die bewerings
wat in art. 3(e) van die verweerskrifte gemaak word ver-
keerd is, en dat al die bewerings wat met die oog op die

toepaslikheid...../18

toepaslikheid van art. 10(2) gemaak word, d.w.s. sub-paragraawe (d), (f) en (g) van paragraaf 3, regtens irrelevant is aangesien art. 10(2) gladnie van toepassing kan wees in die feitlike omstandighede wat in die gemelde sub-paragraawe uiteengesit word nie. Die ontkenning in paragraaf 4 van die verweerskrif berus, volgens nadere besonderhede wat deur die respondente verskaf is, ten dele op die bewerings wat in paragraaf 3(a), (d), (f) en (g) van die verweerskrifte gemaak word. Dit volg uit wat hierbo gesê is dat vir sover die ontkenning op hierdie sub-paragraawe steun, dit regtens ongegrond is.

Mnr. Plewman het in die alternatief tot sy betoog, hierbo genoem, aangevoer dat Colman, R., fouteer het toe hy appellant se betoog oor die eksepsies en aansoeke om deurhaling, soos dit in die hof a quo aan hom voorgedra is, verwerp het. In die lig van wat hierbo gesê is, kan hierdie betoog vanselfsprekend nie korrek

wees...../19

wees nie: dit gaan uit van die veronderstelling (wat verkeerd is) dat art. 10(2) van toepassing kan wees in die omstandighede wat in die verweerskrifte beweer word, maar dat die hof a quo dit verkeerd vertolk het.

Mnr. Kriegler, wat namens die respondent in albei appèlle verskyn het (hy het nie in die hof a quo opgetree nie) se houding ten opsigte van die nuwe grond waarop mnr. Plewman gesteun het, was dat dit (om sy eie uitdrukking te gebruik) "prima facie" wou voorkom dat dit korrek is om te sê dat die verwysing in art. 10(2) na n "werk" wat "vertoon word" n verwysing na die oorspronklike werk is, maar dat hierdie grond nie vir beslissing voor hierdie hof dien nie. Mnr. Kriegler het sy betoog gevolglik daartoe beperk om aan te voer dat Colman, R., se beslissing korrek is op die grondslag waarop die geskilpunte aan hom voorgelê is. Soos reeds hierbo gesê, meen ek dat mnr. Plewman se nuwe betoog gegrond is en dat die uitspraak van Colman, R., gevolglik nie korrek kan

wees nie. Die vraag is of mnr. Kriegler nietemin gelyk gegee moet word in sy betoog dat hierdie hof nie kan besluis oor die nuwe grond waarop appellant vir die eerste maal in hierdie hof gesteun het nie. Dit hoef nouliks gesê te word dat dit uiters onbevredigend sou wees as hierdie hof se bevoegdheid daartoe beperk sou wees om te besluis of die uitspraak van Colman, R., korrek is op die basis waarop die saak voor hom beredeneer is, terwyl ons van oordeel is dat albei partye in die hof a quo die regsposisie nie juis ingesien het nie en dat ook die uitspraak van daardie hof van 'n verkeerde siening van die regsposisie uitgaan. Dit sou die vreemde gevolg meebring dat 'n regsdwaling aan die kant van die partye hierdie hof in sy beslissing oor die aangeleentheid sou kon bind. (vgl. die opmerkinge van Botha, AR., in Van Rensburg v. Van Rensburg en andere 1963(1) S.A. 505(A.) op bl. 510 A). Dit is 'n gevolg wat, indien enigsins moontlik, vermy moet word. Appellant se nuwe grond word nie gedek deur

eksepsiegronde (i), (ii) of (iii) in sy kennisgewing van eksepsie nie, en ek meen dat dit uit die uitspraak van die hof a quo blyk dat die partye hulle in daardie hof uitsluitlik by die eerste twee van daardie eksepsiegronde bepaal het. Ek is ook geneig om te dink dat die nuwe grond nie geopper sou kon word uit hoofde van die bewerings in die eerste paragraaf van die kennisgewing, wat van n algemene aard is, nie, maar dit is nie nodig om hieroor te beslis nie aangesien ek meen dat daar n ander rede is waarom n eksepsie nie n gepaste prosedure sou wees nie. Die rede is die volgende. Die respondente erken nie die bewering van appellant dat hy die eienaar van die outeursreg in die betrokke foto (Aanhangsel "A" by sy uiteensetting van eis) is nie, maar daag hom tot bewys daarvan. n Eksepsie wat daarop neerkom dat die verweerskrifte nie n verweer openbaar vir sover daar op art. 10(2) van die Wet gesteun word nie, sou moet uitgaan van die veronderstelling dat appellant die eienaar van die outeursreg in

die betrokke foto is, terwyl, soos gesê is, sy eiendomsreg nie erken word nie. In die hof a quo, wil dit voorkom, is die eksepsiesberedeneer op die veronderstelling dat die outeursreg in die foto in appellant setel, hoewel dit nie in die verweerskrifte as n feit erken word nie.

In die lig van die voorgaande is ek van mening dat appellant nie by wyse van eksepsie op sy nuwe grond sou kon steun nie. Ek meen egter dat dit gepas sou wees om hom toe te laat om in sy aansoeke om deurhaling daarop te steun. In die aansoeke word beweer dat die bewerings in paragraaf 3(d), (e), (f) en (g) van die verweerskrifte kwelsugtig en/of irrelevant is weens die redes wat in die gronde van eksepsie genoem word, en hoewel dit waar is, soos hierbo gesê, dat daardie gronde nie die nuwe grond dek nie, meen ek nogtans dat appellant toegelaat moet word om op die nuwe grond te steun. In die aansoeke word gesê dat die bewerings in sub-paragrafe

(d), (e), (f) ~~en~~ (g) van paragraaf 3 van die verweerskrifte kwelsugtig en/of irrelevant is, en n aansoek om deurhaling
hoef gewoonweg niks meer te beweer as dat n pleitstuk
aanstootlike, kwelsugtige, of irrelevante bewerings bevat
nie (kyk reël 23(2) van die eenvormige hofreëls). Die
reël vereis nie dat, soos by n eksepsie, die gronde van
beswaar duidelik uiteengesit moet word nie, en n hof sou
dus, meen ek, in die geval van n aansoek om deurhaling
meer toeskietlik kon wees wat wysiginge betref as in die
geval van n eksepsie waar die gronde van die beswaar ge-
spesifiseer moet word (kyk reël 23(3)). Dit gaan hier
slegs om n regspunt en, tensy die respondente daardeur
benadeel sou word, behoort appellant toegelaat te word
om op die nuwe grond te steun. Mnr. Kriegler het, in
antwoord op n vraag van die hof, toegegee dat daar vir die
respondente geen nadeel sou wees wat nie deur n gepaste
kostebevel reggestel sou kon word nie, en die toegewing
is m.i. tereg gemaak.

Ek het reeds hierbo gesê dat art. 10(2) van die Wet nie van toepassing kan wees in die omstandighede wat in paragraaf 3(d), (f) en (g) van die verweerskrifte genoem word nie, en dat die bewerings in paragraaf 3(e) regtens verkeerd is. Al die bewerings in hierdie subparagraawe is dus ongegrond; hulle het nie betrekking op 'n geldige verweer teen appellant se eis nie en kan gevolglik as irrelevant bestempel word. Dit volg dus dat paragraaf 3 (d), (e), (f) en (g) in albei verweerskrifte deurgehaal moet word en dat die appèl in albei sake slaag.

Daar bly nou nog die kwessie van koste oor.

In Mohamed v. Nagdee 1952(1) S.A. 410 (A.) op bl. 420 D-E het Greenberg, AR., gesê:

"As regards the costs of appeal, there is a general rule that an appellant who succeeds in having the judgment substantially altered in his favour is entitled to costs of appeal to an extent dependent on the circumstances of the case.....",

maar daar is terselfdertyd op gewys dat die hof steeds 'n diskresie het. In die gemelde saak is die appellant,

wat daarin geslaag het om die bedrag wat hy by die ver-
hoor gelas is om te betaal verminder te kry, op grond van
etiese oorwegings gelas om die koste van die appèl te
betaal. In die geval voor ons slaag appellant op 'n
nuwe grond. Nie alleen is dit vir die eerste maal in
hierdie hof te berde gebring nie, maar die respondente
se regsverteenwoordigers is ook eers op die dag voor die
verhoor van die appèl meegedeel dat dit geopper sou word.
As die grond in die hof a quo geopper was, sou die be-
slissing van daardie hof m.i. in alle waarskynlikheid
ten gunste van appellant gewees het, en as appellant dit
met sy aansoek om verlof om te appelleer, byna 'n jaar
gelede, te berde gebring het, is dit goed denkbaar dat
die respondente hulle posisie sou heroorweeg het. In
hierdie omstandighede meen ek dat dit billik sou wees om,
na die voorbeeld van die bevelle aangaande die koste van

appèl in Commissioner for Inland Revenue v. Niko 1940

A.D. 416, op bl. 431, en Estate Maree v. Redelinghuis
1943 A.D. 547, op bl. 557-558, geen bevel aangaande die
koste van die appèl uit te reik nie. Wat die koste in
die hof a quo betref, meen ek, onderhewig aan wat hier-
na gesê word, dat respondente appellant se koste moet
betaal. Dit is waar dat appellant nie gesteun het op
die grond waarop hy in hierdie hof slaag nie, maar ter-
selfdertyd moet steeds in gedagte gehou word dat die res-
pondente n regtens ongegronde verweer geopper het wat nou
ter syde gestel word. In Commissioner for Inland Revenue
v. Niko, hierbo genoem, het die hof, soos reeds aange-
dui, die suksesvolle appellant beveel om sy eie koste
te betaal, en dit het n dergelike bevel omtrent die koste
in die Natalse Provinsiale Afdeling uitgereik. Wat
die laasgenoemde bevel betref, is die hof beïnvloed
deur die oorweging dat dit onmoontlik was om te sê dat,
indien die nuwe grond in die laer howe

geopper...../27

geopper was, hulle tot dieselfde beslissing as hierdie hof sou geraak het. Gevolglik is gelas dat elke party sy eie koste in die Provinsiale Afdeling betaal. In die geval voor ons is die posisie m.i. anders. Soos reeds gesê, meen ek dat die hof a quo heel waarskynlik tot dieselfde beslissing as hierdie hof sou geraak het indien die grond waarop appellant nou slaag voor hom geopper was. Dit sou dus na my mening billik wees om te gelas dat appellant se koste in die hof a quo deur die respondente betaal moet word, maar om terselfdertyd, vanweë die feit dat die grond waarop appellant nou slaag nie in daardie hof (waar hy deur twee advokate verteenwoordig is) geopper is nie, nie te beveel dat die gelde van twee advokate toegelaat moet word nie.

Die uitslag van elk van die twee appêlle is

soos volg:

1...../28

1. Die appèl slaag; geen bevel betreffende die koste van die appèl word mitgereik nie.
- 2, Bevel (1) van die hof a quo word ter syde gestel en deur die volgende bevel vervang, t.w.:
Paragraaf 3(d), (e), (f) en (g) van die Verweerder se Pleit word deurgehaal, met koste.

P. J. Rabie

Appèlregter.

Holmes, AR.)
Wessels, AR.)
Trollip, AR.)
Galgut, Wnd. AR.)

Stem saam.